

Σάββατο 28 Νοέμβρη 2020 - Κυριακή 29 Νοέμβρη 2020

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

Σελίδα 9

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΙΣΣΑΡΙΔΗ

Παράδεισος για το κεφάλαιο, εφιάλτης για το λαό

Και, επιτέλους... «άσπρος καπνός». Μόλις μετά από μερικούς μήνες και κατόπιν της σχετικής κυβερνητικής παραγγελίας, οι «ειδικοί» οικονομολόγοι έβγαλαν το πόρισμά τους και κατέληξαν στο περιβόητο «σχέδιο της Επιτροπής Πισσαρίδη» που, για ακόμα μια φορά, υπόσχεται ότι «εφόσον το σχέδιο ανάπτυξης εφαρμοστεί συστηματικά, θα οδηγήσει σε υψηλότερη ευημερία για τα νοικοκυριά, μέσω της συστηματικής ενίσχυσης της παραγωγικότητας και των αμοιβών της εργασίας».

Το σχέδιο ανακοίνωσε με πανηγυρικό τρόπο η ΝΔ και ήδη κινείται για την αξιοποίησή του στην κατανομή των πόρων που «έρχονται» απ' την ΕΕ, ενώ ο ΣΥΡΙΖΑ, απ' τη μεριά του, προσπαθεί να αποστασιοποιηθεί και να καταγγέλλει το σχέδιο ως «νεοφιλελεύθερο».

Το αντιλαϊκό περιεχόμενο του σχεδίου

Τα βασικά σημεία της έκθεσης Πισσαρίδη δεν είναι καινούργια, ούτε πρωτότυπα. Σε επίπεδο «κατεύθυνσης» η έκθεση επιμένει πως η γραμμή της «εξωστρέφειας της οικονομίας» είναι αυτή προς την οποία πρέπει να κινηθεί η «χώρα», ενισχύοντας τον εξωτερικό Τουρισμό και αυξάνοντας τις εξαγωγές σε ότι αφορά τη βιομηχανική παραγωγή.

Η έκθεση δεν είναι ένα απλό «ευχολόγιο» κλαδικών κατευθύνσεων, αλλά προτείνει **«αλλαγές» που πρέπει να πραγματοποιηθούν στην οικονομία για να κινηθεί προς αυτήν την κατεύθυνση**. Οι κυριότερες είναι:

α) **Επιτάχυνση της συγκέντρωσης και της συγκεντροποίησης του κεφαλαίου**, με μεγάλη αύξηση των επενδύσεων, με **μεγάλη μείωση του αριθμού** των μικρών επιχειρήσεων και **προλεταριοποίηση αυτοαπασχολούμενων** απ' τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις, που κατηγορούνται ως «η φτώχεια των εθνών» απ' το μεγάλο κεφάλαιο. Η έκθεση προβλέπει σωρεία μέτρων συγκέντρωσης της παραγωγής και διαμόρφωσης όρων συγκέντρωσης του κεφαλαίου (απελευθέρωση αγορών, φιλοεπενδυτικό νομοθετικό πλαίσιο κ.λπ.).

β) **Κλιμάκωση της πολιτικής επιβολής φθηνότερης εργατικής δύναμης**, που είναι **απαραίτητη προϋπόθεση για την αύξηση των επενδύσεων**.

γ) **Ολοκλήρωση της επίθεσης στα ασφαλιστικά δικαιώματα των εργαζομένων**, με επιθετική μείωση των εργοδοτικών εισφορών και ανάπτυξη της ιδιωτικής ασφάλισης.

δ) **Πρώθηση της φορο-αυσλίας του μεγάλου κεφαλαίου** με νέες φοροαπαλλαγές και παράλληλα νέα επέκταση της φορολογίας στα λαϊκά στρώματα.

ε) Πρώθηση της **επιτελικότητας του αστικού κράτους**, που θα λειτουργεί προς όφελος του κεφαλαίου, π.χ. ψηφιοποίηση κρατικών λειτουργιών και μια fast track Δικαιοσύνη για το κεφάλαιο.

στ) Διάλυση της **όποιας προστασίας των ανέργων**.

ζ) Πρώθηση **νέων αντιδραστικών αλλαγών στην Εκπαίδευση** και στο **δημόσιο σύστημα Υγείας**.

η) **Προσανατολισμός επενδύσεων στους τομείς που προκρίνουν το μεγάλο κεφάλαιο, η ΕΕ** (πράσινη ψηφιακή μετάβαση, αλλοδαπός τουρισμός και διεθνείς μεταφορές).

Στην ουσία, το σχέδιο Πισσαρίδη κωδικοποιεί και προσπαθεί να επιταχύνει την αστική στρατηγική που εφαρμόζει σήμερα η ΝΔ, ως οργανική συνέχεια της πολιτικής που άσκησε ο ΣΥΡΙΖΑ. Τελικά, είναι ένας νέος κρίκος στην αλυσίδα των μνημονίων και των μεταμνημονιακών δεσμεύσεων, ιεραρχώντας τις προτεραιότητες της κρατικής παρέμβασης για τις ανάγκες του μεγάλου κεφαλαίου την επόμενη περίοδο.

Πρόκειται για πολιτική **φθηνότερης εργατικής δύναμης** με κεντρικούς άξονες το νέο γύρο επίθεσης στα ασφαλιστικά δικαιώματα, την αύξηση της φορολογίας των εργαζομένων για να ελαφρυνθεί το κεφάλαιο, την πρώθηση μεταρρυθμίσεων στο κράτος προς όφελος του μεγάλου κεφαλαίου, τη νέα μείωση των παροχών σε Υγεία, Παιδεία και κοινωνική προστασία, την πρώθηση των επενδύσεων.

Τα ψέματα και η αλήθεια

Η έκθεση είναι πραγματικά «υπερκομματική», όπως ανέφερε ο πρωθυπουργός, και ένα κομμάτι της είναι, λίγο - πολύ, αληθινό. **Η καπιταλιστική ανάπτυξη την επόμενη περίοδο θα κινηθεί περίπου σ' αυτούς τους άξονες. Δεν μπορεί να κάνει διαφορετικά και αυτούς στηρίζουν όλα τα αστικά κόμματα.**

INTIME NEWS

Από την παρουσίαση του σχεδίου

Η **σημαντική αύξηση των επενδύσεων** είναι όρος για τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό, την αύξηση της οργανικής σύνθεσης του κεφαλαίου που απαιτεί ο ανταγωνισμός. Η **μεγέθυνση των επιχειρήσεων**, που θα γίνει με την προώθηση της απελευθέρωσης, το ψηφιακό κράτος, τις νομοθετικές αλλαγές, η εξωστρέφεια και ο εξαγωγικός προσανατολισμός της οικονομίας με τη μετατόπιση της παραγωγής σε εμπορεύματα που μπορούν να εξαχθούν και σε «υπηρεσίες» που καταναλώνονται απ' το εξωτερικό, οι αλλαγές στους όρους επενδύσεων υπέρ του κεφαλαίου, απ' το χωροταξικό σχεδιασμό μέχρι τις αλλαγές στη Δικαιοσύνη, είναι απαραίτητοι όροι για τη διασφάλιση της κερδοφορίας του κεφαλαίου, για την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, για να αυξηθεί το ΑΕΠ την επόμενη περίοδο.

Όμως, οι **υποσχέσεις της έκθεσης για το λαό είναι ψεύτικες και παραπλανητικές**. Η πραγματικότητα είναι εντελώς αντίθετη τόσο με το κείμενο της έκθεσης, που υποστηρίζει ότι η αναπτυξιακή πορεία αυτή θα συνοδευτεί με αύξηση του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων, όσο και με την τοποθέτηση του Κυρ. Μητσοτάκη, που υποστηρίζει ότι η Ελλάδα θα γίνει διεθνώς ανταγωνιστική χωρίς να γίνει επενδυτικός προορισμός χαμηλού κόστους εργασίας.

Η ίδια η έκθεση, καταρχάς, αναφέρει ως **κεντρικό στόχο** μια «μεγάλη αύξηση», σχεδόν διπλασιασμό του μεριδίου του ΑΕΠ, που κατευθύνεται στις επενδύσεις.

Ωστόσο, για να αυξηθεί το κομμάτι της «πίτας» του ΑΕΠ που πάει σε επενδύσεις, πρέπει να αυξηθεί το κομμάτι της «πίτας» του ΑΕΠ που κατευθύνεται στο κεφάλαιο ως κέρδη αφού **οι επενδύσεις του κεφαλαίου είναι τα κεφαλαιοποιημένα κέρδη του**. Με τη σειρά της, η αύξηση του μεριδίου της πίτας του ΑΕΠ προς το κεφάλαιο **προϋποθέτει μείωση του μεριδίου της πίτας του ΑΕΠ που πηγαίνει στους μισθωτούς - μισθοί - και στους αυτοαπασχολούμενους - εισοδήματα**. **Με λίγα λόγια, η αύξηση των επενδύσεων προϋποθέτει φθηνότερη εργατική δύναμη**.

Στον ίδιο άξονα οδηγεί η **περιβόητη αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας**, που αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της πολιτικής της έκθεσης και σημαίνει **αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσης των εργαζομένων**, αφού για τον καπιταλισμό παραγωγικότητα της εργασίας σημαίνει μεγαλύτερα κέρδη και όχι περισσότερους όγκους εμπορευμάτων.

Παράλληλα, η **υπόσχεση για ουσιαστική αύξηση των θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης είναι απατηλή**. Η ίδια η έκθεση αναφέρει πως την επόμενη περίοδο η εισαγωγή νέων τεχνολογιών αυτοματοποίησης θα οδηγήσει σε μείωση της απασχόλησης στη μεταποίηση και πως *«για τους εργαζόμενους που εγκαταλείπουν τη μεταποίηση, ως αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας, οι τομείς που θα επεκταθούν για να τους απορροφήσουν βρίσκονται κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών, όπου κυριαρχούν οι υπηρεσίες Υγείας και φροντίδας, ο τομέας της φιλοξενίας και του τουρισμού και το λιανικό εμπόριο»*.

Ωστόσο, **οι τομείς αυτοί είναι ήδη ιδιαίτερα διογκωμένοι** στην ελληνική οικονομία, δέχονται μεγάλη πίεση μείωσης - λ.χ. το λιανικό εμπόριο - και παράλληλα είναι τομείς σχετικά χαμηλής ειδίκευσης με χαμηλούς μισθούς, σίγουρα χαμηλότερους απ' την εργασία στη μεταποίηση. Η προστασία των αυτοαπασχολούμενων επίσης είναι τουλάχιστον προσχηματική, όταν η συγκέντρωση σε μεγαλύτερες επιχειρήσεις κλίνεται σε όλες τις πτώσεις.

Σε τελευταία ανάλυση, το θεμελιακό πρόβλημα που δεν μπορεί να λύσει η καπιταλιστική ανάπτυξη είναι πως η -σήμερα, περισσότερο από ποτέ αναγκαία- **ουσιαστική, καθολική μείωση του εργάσιμου χρόνου, χωρίς μείωση των αποδοχών**, ώστε ο χρόνος εργασίας να αντανakλά την αυξημένη παραγωγικότητα της ιστορικής συγκυρίας, είναι όχι απλά έξω απ' το σχέδιο Πισσαρίδη, αλλά στην ουσία, έξω απ' την ίδια τη λογική του καπιταλισμού. **Η μείωση του εργάσιμου χρόνου μειώνει τα κέρδη, μειώνει την ανταγωνιστικότητα του κεφαλαίου**.

Αυτός άλλωστε είναι ο λόγος που άλλα καπιταλιστικά κράτη, με μεγαλύτερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ, κινούνται σήμερα στην ίδια κατεύθυνση, φθηνότερης εργατικής δύναμης και αύξησης του βαθμού εκμετάλλευσης, ο λόγος για τον οποίο η λιτότητα εφαρμόζεται σε ολόκληρο τον καπιταλιστικό κόσμο.

Η ψευδεπίγραφη κριτική του ΣΥΡΙΖΑ

Γι' αυτό και **ο ΣΥΡΙΖΑ αδυνατεί στην πραγματικότητα να διαχωριστεί απ' το αναπτυξιακό πρόταγμα της ΝΔ** και προσπαθεί να κατασκευάσει άλλες διαχωριστικές γραμμές.

Η στοχοπροσήλωση στο «πράσινο νιου ντιλ», στις πράσινες ψηφιακές επενδύσεις, στην προώθηση των πανάκριβων ΑΠΕ και στην εξωστρέφεια είναι ο βασικός κοινός άξονας ΣΥΡΙΖΑ, ΝΔ, της πολιτικής της ΕΕ και του σχεδίου Πισσαρίδη.

Παράλληλα, η συγκέντρωση και η συγκεντροποίηση του κεφαλαίου σε μεγαλύτερες μονάδες με αναπτυξιακά κίνητρα, επίσης είναι κεντρικός άξονας της πολιτικής όλων των αστικών κομμάτων, εκφράζοντας τις ανάγκες των μεγάλων ομίλων, ενώ η φοροειδρωμή στα λαϊκά στρώματα προς όφελος των ομίλων παίρνει απλά διαφορετική μορφή, με τον ΣΥΡΙΖΑ να παραμένει πρωταθλητής στην έμμεση φορολογία και τον ΦΠΑ.

Πάνω απ' όλα, ο ΣΥΡΙΖΑ επιμένει - μάλιστα θα μπορούσε μέχρι και να «καταγγείλει» τη ΝΔ για λογοκλοπή - σε ένα απ' τα κεντρικά πλέον επιχειρήματα της λογικής του σχεδίου Πισσαρίδη και της ΝΔ, πως **η ψηφιοποίηση και η αύξηση του «καινοτομικού προφίλ» της ελληνικής οικονομίας είναι ο δρόμος που μπορεί να εγγυηθεί παράλληλα την καπιταλιστική ανάπτυξη και τη βελτίωση των μισθών, επιχείρημα που όπως είδαμε παραπάνω είναι τουλάχιστον διάτρητο, αφού η αύξηση της κερδοφορίας θέλει αύξηση της εκμετάλλευσης**.

Σίγουρα, στο πλαίσιο της ενδοαστικής διαπάλης για την ανάπτυξη του επόμενου διαστήματος και την κατανομή των ευρωπαϊκών κονδυλίων, ο ΣΥΡΙΖΑ επιχειρεί να εμφανιστεί ως η πολιτική δύναμη που μπορεί να διαχειριστεί τη μεγαλύτερη κρατική παρέμβαση που έχει ανάγκη η περίοδος με αποτελεσματικότερο τρόπο απ' τη νεοφιλελεύθερη ΝΔ.

Η κριτική του ωστόσο είναι διάτρητη. Αρχικά, γιατί η ΝΔ, στις σημερινές συνθήκες βαθύτατης κρίσης, υιοθετεί επεκτατική πολιτική και διοχετεύει δεκάδες δισ. ευρώ κρατικών επιδοτήσεων στους μεγάλους ομίλους, για να διασφαλίσει την κερδοφορία τους. Κυρίως, όμως, γιατί το μεγάλο αστικό κράτος δεν είναι φιλολαϊκό. Στον καπιταλισμό οι επενδύσεις γίνονται μόνο όταν διασφαλίζεται ικανοποιητικό κέρδος. Γι' αυτό, είτε με ΣΥΡΙΖΑ είτε με ΝΔ, με κρίση ή με ανάκαμψη, με λιγότερο ή περισσότερο κρατικό παρεμβατισμό, το αστικό κράτος κινείται πάντα, και αναγκαστικά, σε κατεύθυνση προώθησης «μεταρρυθμίσεων» που διασφαλίζουν την κερδοφορία του κεφαλαίου σε βάρος του λαού.

Μονόδρομος η οργάνωση της αντεπίθεσης

Ο εφιάλτης των εργαζομένων δεν θα σταματήσει όσο βασιλεύει το σύστημα της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης. Οι ειδικοί της αστικής πολιτικής οικονομίας δεν κάνουν τίποτα άλλο παρά να γράφουν με επιστημονικό τρόπο τις νέες ανάγκες του κεφαλαίου, και όταν διαφωνούν μεταξύ τους, τελικά εκφράζουν συμφέροντα διαφορετικών μερίδων του κεφαλαίου.

Οι ανάγκες του κεφαλαίου για φθηνή εργατική δύναμη, μετατόπιση φορολογίας προς τον λαό, διεύρυνση των επενδύσεων σε βάρος της υγείας και του φυσικού περιβάλλοντος, επιτάχυνση της συγκέντρωσης είναι οι νομοτέλειες του καπιταλιστικού δρόμου ανάπτυξης.

Γι' αυτό και για τους εργαζόμενους το μνημόνιο, η μεταμνημονιακή περίοδος, η σημερινή κρίση και η ανάπτυξη της επόμενης δεκαετίας, με **ΝΔ, με ΣΥΡΙΖΑ ή με οποιονδήποτε άλλο συνδυασμό κομμάτων στο τιμόνι της αστικής διακυβέρνησης** έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά.

Ο λαός είναι ο μόνος που μπορεί να σταματήσει τον εφιάλτη του, αν πάρει τις τύχες του στα χέρια του και οργανώσει την αντεπίθεσή του. Σήμερα υπάρχουν οι δυνατότητες **η τεράστια αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας να οδηγήσει στη λαϊκή ευημερία, αρκεί να σταματήσει η παραγωγή να διαρθρώνεται με κριτήριο το καπιταλιστικό κέρδος.**

Ο δρόμος για το λαό είναι να αποτινάξει το ζυγό της εξουσίας του κεφαλαίου, του κράτους του, των ιμπεριαλιστικών οργανισμών που ισχυροποιούν αυτήν την εξουσία. Η μεγάλη ενίσχυση των μέτρων και μέσων και δυνάμεων καταστολής μαζί με τις προσπάθειες χειραγώγησης και ενσωμάτωσης σε ολόκληρο τον κόσμο αποδεικνύει πως οι αστικές τάξεις ετοιμάζονται γι' αυτήν τη μάχη, γιατί οι αστοί ξέρουν ότι **«Οι πόλεμοι κερδίζονται πριν δοθούν»**, σύμφωνα και με το απόφθεγμα του Sun Tzu.

Αυτό είναι το στοίχημα για τους εργαζόμενους σήμερα. Η οργάνωση της αντεπίθεσης του λαού, κόντρα στην αστική πολιτική κάθε κυβέρνησης, η πλατιά αποκάλυψη του εφιαλτικού μέλλοντος που μας επιφυλάσσουν το κεφάλαιο και οι κυβερνήσεις του, οι μάχες για την απόκρουση της αστικής επίθεσης, και μέσα απ' αυτά η ολόπλευρη προετοιμασία των δυνάμεων για τις μεγάλες αναμετρήσεις που έρχονται μπροστά μας οι οποίες θα είναι καθοριστικές.

Του
Γρηγόρη ΛΙΟΝΗ*

* Ο Γρ. Λιονής είναι μέλος της ΚΕ του ΚΚΕ και υπεύθυνος του Τμήματος Οικονομίας της ΚΕ

